



**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 30. november 2011 (01.12)
(OR. en)**

**EUCO 52/1/11
REV 1**

**CO EUR 17
CONCL 5**

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	EUROOPA ÜLEMKOGU 23. OKTOOBER 2011

JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa Ülemkogu (23. oktoober 2011) järelduste muudetud versioon.

Lisaks viivitamatut lahendamist vajavate finantskriisi probleemide käsitlemisele on väga tähtis intensiivistada jõupingutusi jätkusuutliku ja töökohti loova majanduskasvu tagamiseks. Eelarve konsolideerimine ja võla vähendamine on ülimalt olulised, selleks et tagada riigi rahanduse usaldusväärsus ja taastada usaldus. Samal ajal tuleb juba praegu kindlameelselt tegutseda majanduse tugevdamiseks lühemas perspektiivis. Seepärast on Euroopa Liidu jaoks väga tähtis viia ellu kõiki strateegia „Euroopa 2020” aspekte. Liikmesriigid kiirendavad struktuurireforme kooskõlas Euroopa poolaasta raames tehtud soovitusetega. Sellel taustal määras Euroopa Ülemkogu täna kindlaks mitmed esmatähtsad tegevused, mida tuleks kiiremas korras püüda elu viia, kuna nendel on märkimisväärne mõju töökohtade loomisele ja majanduskasvule lühikeses ja keskpikas perspektiivis. Ülemkogu kutsus samuti üles pöörama rohkem tähelepanu Euroopa Liidu välispoliitika majanduskasvu soodustavatele aspektidele, et tagada välistegevuse maksimaalne panus Euroopa majanduskasvu ning luua tingimused rohkemate välisinvesteeringute ligimeelitamiseks. Euroopa Ülemkogu määras kindlaks liidu seisukoha G20 tippkohtumiseks, seades esikohale finantsstabiilsuse säilitamise ja majanduskasvu taastamise. Ülemkogu arutas ka ettevalmistusi Durbanis kliimakonverentsiks, rõhutades vajadust võtta ambitsioonikaid meetmeid, et saavutada üldine ja laiaulatuslik õiguslikult siduv raamistik 2012. aasta järgseks perioodiks.



I. MAJANDUSPOLIITIKA

1. Tuginedes komisjoni aruandele **majanduskasvu edendavate valdkondade** kohta ning 6. oktoobril 2011 toimunud majanduskasvu allikate teemalise poliitikakonverentsi tulemustele, määras Euroopa Ülemkogu kindlaks mõningad prioriteetsed meetmed, mis tuleb ELi siseses majanduspoliitikas lühikese aja jooksul ellu viia, et saavutada arukas, jätkusuutlik, kaasav ja keskkonnasäästlik majanduskasv.
 - a) Ühtsel turul on võtmeroll majanduskasvu ja tööhõive tagamisel. Tuleb teha kõik jõupingutused, et jõuda 2012. aasta lõpuks kokkuleppele ühtse turu aktis ettenähtud 12 esmatähtsa ettepaneku osas, seades kõrgeimaks prioriteediks need, millest on enim kasu majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Teenuste direktiivi täielik rakendamine toob samuti suurt majanduslikku tulu. Liikmesriigid peaksid viima teenuste direktiivi rakendamise lõpule selle aasta lõpuks ning tagama ühtsete kontaktpunktide täieliku toimivuse ja majandustegevuses osalejate igakülgse teavitamise direktiivi pakutavatest uutest võimalustest. Komisjon esitab selle kohta aruande 2011. aasta lõpuks.

- b) Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama kiiresti tegevuskava digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimise kohta 2015. aastaks, pidades sealjuures esmatähtsaks ettepanekuid, mille eesmärk on edendada täielikult integreeritud digitaalse ühtse turu väljakujunemist e-kaubanduse ja *online*-teenuste piiriülese kasutamise lihtsamaks muutmise kaudu. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et tagada kiire edu digitaalarengu tegevuskavas seatud lairibaühenduse eesmärkide saavutamisel, hõlbustada turvalist elektroonilist isikutuvastamist ja autentimist ning ajakohastada Euroopa autoriõiguse korda, selleks et tagada ELi konkurentsieelis ja võimaldada uute ärimudelite kasutuselevõttu, tagades samas intellektuaalomandi õiguste kaitse kõrge taseme ja võttes arvesse kultuurilist mitmekesisust. Euroopa Ülemkogu kutsub üles jõudma kiiresti kokkuleppele raadiospektripoliitika programmi suhtes.
- c) Tuleb säilitada hoog halduskoormuse vähendamise 2007. aasta tegevuskava rakendamisel, et saavutada eesmärk vähendada halduskoormust 2012. aastaks 25%; kiiremaid edusamme tuleks teha raamatupidamise aastaaruannete, äriühinguõiguse, maksustamise ja tolliküsimuste osas. Euroopa Ülemkogu kutsub üles võtma kiiresti vastu lihtsustamisettenpanekud, mis on praegu nõukogu ja parlamendis menetlemisel.

Komisjoni kutsutakse üles tegema täiendavaid jõupingutusi, selleks et vähendada üldist regulatiivset koormust, eelkõige VKEde jaoks, pakkudes sealhulgas välja konkreetseid töömeetodid aruka reguleerimise tegevuskava kontekstis. Komisjon on lubanud hinnata tulevaste määruste mõju mikroettevõtjatele ning viia läbi *acquis*' sõelumise, et määrata kindlaks olemasolevad kohustused, millest mikroettevõtjad võiks vabastada. Euroopa Ülemkogu jääb ootama komisjoni tulevast aruannet, et tulla nende teemade juurde tagasi oma 2011. aasta detsembri kohtumisel.

- d) Liikmesriigid tagavad riigipõhiste soovitude täieliku kajastamise oma siseriiklikes otsustes eelarvepoliitika ja struktuurireformide kohta, arvestades soovitude suurt tähtsust riigi rahanduse jätkusuutlikkuse ning töökohtade loomise ja majanduskasvu jaoks. Euroopa Ülemkogu kutsub selle toetuseks nõukogu üles võtma koostöös komisjoniga meetmeid tagamaks, et kõik Euroopa Liidu tasandil võetavad meetmed toetaksid täiel määral majanduskasvu ja töökohtade loomist.

2. Energia, sealhulgas energiatõhusus, ning teadusuuringud ja innovatsioon on võtmevaldkonnad majanduskasvu edendamiseks. Euroopa Ülemkogu hindab nendes valdkondades tehtud edusamme vastavalt 2011. aasta detsembris ja 2012. aasta märtsis, kooskõlas 2011. aasta veebruaris antud konkreetsete suunistega. Ülemkogu kutsub üles rakendama kiiresti meetmed, millel on otsene mõju majanduskasvule.
3. Kuna kriis on suurendanud survet riikide eelarvele, on tähtis optimeerida kättesaadavate vahendite kasutamist, eelkõige kohandamiskava rakendavates riikides. Euroopa Ülemkogu kutsub üles võtma enne aasta lõppu vastu ettepanekud, millega ajutiselt suurendatakse ELi fondide kaasrahastamise määra, keskendudes majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive alastele fondidele. Euroopa Investeeringispangal palutakse tihedas koostöös komisjoniga analüüsida võimalusi, kuidas aidata veel enam kaasa Euroopasse, sealhulgas kohandamiskava rakendavatesse riikidesse investeerimise suurendamisele.
4. Euroopa Liidul on nüüd jõulisemad vahendid, millega tugevdada **majanduse juhtimist** ning tagada, et võetakse vajalikud meetmed Euroopa kriisist välja toomiseks: strateegia „Euroopa 2020” annab liidule ja liikmesriikidele endiselt suuna majanduskasvu tugevdavate struktuurireformide edendamisel, Euroopa poolaasta aitab tagada, et liikmesriigid püsivad koordineeritud viisil nende reformide rakendamisega ajakavas, ning laiendatud euroala pakti abil saavutatakse majanduspoliitika koordineerimise uus kvaliteet osalevates liikmesriikides. Eelmisel kuul kokku lepitud majanduse juhtimist käsitlev kuuest seadusandlikust aktist koosnev pakett teeb võimalikuks palju kõrgemal tasemel järelevalve ja koordineerimise, mis on vajalik riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamiseks ja ülemäärase tasakaalustamatuse akumulierumise vältimiseks. Euroopa Ülemkogu rõhutab oma otsusekindlust rakendada seda uut raamistikku, et tagada selle täielik ja tulemuslik kohaldamine. Sellega seoses tervitame komisjoni kavatsust tugevdada komisjonis pädeva voliniku rolli tõhusama järelevalve ja täiendava jõustamise eesmärgil.

5. Järgmine Euroopa poolaasta peaks olema nii kõrgete sihtidega kui võimalik ja võtma täielikult arvesse seni saadud kogemusi. Euroopa Ülemkogu kiidab heaks komisjoni kavatsuse esitada oma iga-aastane majanduskasvu analüüs varem, 2011. aasta detsembris, mis võimaldaks nõukogul valmistada põhjalikult ette 2012. aasta kevadel toimuvat Euroopa Ülemkogu kohtumist. Riigipead ja valitsusjuhid tulevad laiendatud euroala pakti mõne teema juurde tagasi 2011. aasta detsembri kohtumisel; neid teavitatakse ka edusammudest, mida on tehtud maksupoliitika koordineerimise küsimusi käsitlevatel struktureeritud aruteludel. Käimas on seadusandlik töö ettevõtete ühist konsolideeritud tulumaksubaasi käsitlevate komisjoni ettepanekutega. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku finantstehingute maksu kohta.
6. Finantsvaldkonna reguleerimise tugevdamine on endiselt üks põhiprioriteet nii ELis kui ka kogu maailmas. Alates 2008. aastast, kui me reformisime oma reguleerimis- ja järelevalveraamistikku, on palju saavutatud, kuid tuleb jätkata jõupingutusi finantssüsteemi kitsaskohtade käsitlemiseks ja tulevaste kriiside ärahoidmiseks. Euroopa Ülemkogu tervitab lühikeseks müügi osas saavutatud kokkulepet ning kutsub üles võtma kiiresti vastu teisi olulisi seadusandlikke ettepanekuid, näiteks ettepanekud börsiväliste tuletisinstrumentide ja hoiuste tagamise skeemide kohta käesoleva aasta lõpuks ning ettepanekud kapitalinõuete kohta 2012. aasta suveks. Ülemkogu tervitab finantsinstrumentide turge ja turu kuritarvitamist käsitlevaid ettepanekuid ning jääb ootama komisjoni ettepanekuid reitinguagentuuride ning pangakriiside ohjamise ja lahendamise kohta.

Euroopa Ülemkogu tervitab nõukogu (ECOFIN) tehtud edusamme seoses pangandussektorit käsitlevate meetmetega ning kutsub nõukogu üles viima see töö lõpule oma 26. oktoobri istungil. Need meetmed on oluline osa laiemast paketist, mille muud elemendid lepatakse kokku euroala 26. oktoobri tippkohtumisel.

7. Eesistuja andis Euroopa Ülemkogule aru euroala 23. ja 26. oktoobri tippkohtumise ettevalmistustest. Euroopa Ülemkogu leppis kokku vajaduses tagada sidusus euroala ja Euroopa Liidu tegevuse vahel, austades igati kogu Euroopa Liidu terviklikkust ja selle toimimist 27-liikmelisena. Sellega seoses on Euroopa Komisjonil kohustus tagada ELi õigusaktide, sealhulgas siseturgu käsitlevate õigusaktide järgimine kõigi 27 liikmesriigi poolt ning tagada võrdsed võimalused kõigile liikmesriikidele, sealhulgas euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele. Euroala tippkohtumise eesistuja määravad euroala riigipead ja valitsusjuhid samal ajal Euroopa Ülemkogu eesistuja valimisega ning ta nimetatakse ametisse samaks ametiajaks. Kuni järgmiste valimisteni on euroala tippkohtumiste eesistujaks Euroopa Ülemkogu praegune eesistuja. Euroala tippkohtumise eesistuja teavitab euroalasse mittekuuluvaid liikmesriike täielikult tippkohtumiste ettevalmistustest ja tulemustest. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks euroala riigipeade ja valitsusjuhtide kavatsuse kaaluda majandusliku lähenemise täiendavat tugevdamist euroalal ning eelarvedistsipliini parandamist ja majandusliidu süvendamist, sealhulgas analüüsida aluslepingu piiratud muutmise võimalust. Euroopa Ülemkogu tuleb meelde, et aluslepingu mis tahes muutmine eeldab kõigi 27 liikmesriigi nõusolekut. Euroopa Ülemkogu tuleb selle küsimuse juurde tagasi detsembris, võttes aluseks Euroopa Ülemkogu eesistuja aruande, mis valmib tihedas koostöös komisjoni presidendi ja eurorühma esimehega.
8. **Majanduspoliitika välisaspektide** osas jätkab Euroopa vaba, õiglase ja avatud kaubanduse soodustamist, jäädes samas kindlaks oma huvidele, ning tegutsedes maailma suurimate majandusjõududega vastastikuses mõistmises ja üksteisele kasu tooval viisil. Euroopa Liit saab võtta oma välistegevuses mitmeid meetmeid, mis võivad aidata kaasa liidu kasvupotentsiaali kiirendamisele nii lühikeses kui pikas perspektiivis.

- a) Kuigi mitmepoolse süsteemi tugevdamine ja laiendamine ning WTO Doha vooru lõpuleviimine jääb tähtsaks eesmärgiks – pidades silmas sellest tulenevat kasu majanduskasvule ja töökohtade loomisele –, tuleks taas hakata pöörama rohkem tähelepanu kahepoolsetele ja piirkondlikele kokkulepetele, eelkõige strateegiliste partneritega ja partneritega, kelle turud laienevad märkimisväärse tempoga. Sellised jõupingutused peaksid eelkõige olema suunatud kaubandustõkete kaotamisele, turule juurdepääsu parandamisele, sobivatele investeerimistingimustele, intellektuaalomandi kaitsele, toorainetele juurdepääsule ja riigihanketurgude avamisele. Viimati nimetatul osas jääb Euroopa Ülemkogu ootama komisjoni esitatavat ettepanekut ELi õigusakti kohta.
- b) Liit peaks saama kasu oma erisuhetest naaberpiirkondadega, et tugevdada majandussidemeid ning luua uusi kaubandus- ja investeerimisvõimalusi, sealhulgas taotledes, kui see on asjakohane, põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute sõlmimist. Ettevõtlussõbralikuma keskkonna soodustamine kogu ELi naabruses on oluline investering laiema piirkondliku jõukuse tagamiseks. Liit peaks püüdma integreerida konkreetseid sektoreid, millel on märkimisväärne mõju majanduskasvule ja tööhõivele, näiteks energiasektor ja lennundus.
- c) Samuti peaks liit püüdma saada täielikult kasu reguleerivast keskkonnast, mida kohaldatakse laienevas majandusruumis, ning võtma enda kätte juhtohjad standardiloomes. EL peaks välja kujundama tervikliku investeerimispoliitika, mille eesmärk on saavutada tõhus mõlemasuunaline investeerimise liberaliseerimine ja investeringute kaitse, mis on lahutamatu osa liidu üldisest ühisest kaubanduspoliitikast. Samuti peaks liit oma majandushuvide ja välispoliitika eesmärkide üldise tasakaalustamise raames tagama suurema sidususe valdkondliku poliitika, nt energia-, transpordi- ja viisapoliitika välisaspektide vahel.

9. Edasist tööd nende küsimustega peetakse esmatähtsaks ning selleks otstarbeks eraldatakse vajalikud vahendid ja instrumendid. Komisjonil palutakse esitada tehtud edusammude kohta aruanne järgmiseks kevadeks. Kui see on konkreetsel juhul vajalik, keskendutakse ELi tippkohtumistel kolmandate riikide ja piirkondadega rohkem sellele, et jõuda kokkuleppele läbirääkimistega hõlmatud lepingute lahendamata küsimustes.

II. G20

10. Euroopa Ülemkogu arutas ettevalmistusi Cannes'is toimuvaks G20 tippkohtumiseks. Ülemkogu kinnitas nõukogu poolt G20 rahandus-, põllumajandus-, tööhõive- ja arenguministrite kohtumiste ettevalmistamisel kokkulepitud suunised.
11. Otsusekindlalt tuleb tegutseda finantsstabiilsuse säilitamiseks, usalduse taastamiseks ning majanduskasvu ja töökohtade loomise toetamiseks. G20 peaks kiitma heaks julgete eesmärkidega tegevuskava, milles kõik G20 riigid võtavad konkreetseid kohustusi ja meetmeid praegusest majandussurutisest tulenevatele tõsistele väljakutsetele reageerimiseks ning tugeva, jätkusuutliku ja tasakaalustatud majanduskasvu tagamiseks, viies samal ajal ellu usutavat eelarve konsolideerimist.
12. Cannes'i tippkohtumisel tuleks teha reaalseid edusamme ka järgmistes küsimustes:
- a) rahvusvahelise valuutasüsteemi reformimine, eelkõige tõhustades järelevalve- ja kriisiohjamisvahendeid ning parandades majandus- ja rahapoliitika koordineerimist; olulisim vahend kapitalivoo šokile reageerimisel peaks olema usaldusväärne makromajanduspoliitika ning G20 peaks jätkuvalt pooldama avatud kapitaliturge ja hoiduma finantsproteksionismist; lisaks loodetakse saavutada edu kriteeriumidel põhineva lähenemisviisi osas, et laiendada kehtivate kriteeriumide põhjal laenueriõiguste valuutakorvi, seda panusena rahvusvahelise valuutasüsteemi arengusse. G20 peaks tagama, et IMFil on piisavalt ressursse oma süsteemiga seotud kohustuste täitmiseks, ning peaks uurima suure väliskaubanduse ülejäägiga riikide võimalikku sissemaksete tegemist IMFi;

- b) finantssektori reguleerimise ja järelevalve tugevdamine, tagades varem võetud kohustuste täieliku ja järjekindla täitmise, mis tähendab Basel II, II-5 ja III nõuete õigeaegset ja järjepidevat rakendamist, börsiväliste tuletisinstrumentidega kauplemise reformimist ning tasustamispõhimõtetest ja -standarditest kinnipidamist. Tuleb teha edusamme kõikidele süsteemse olulisusega finantseerimisasutustele kohaldatavate rahvusvaheliselt sidusate raamistike kokkuleppimisel, koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide kindlakstegemisel ja avalikku nimekirja kandmisel, raamatupidamisstandardite lähendamisel, varipanganduse süsteemi reguleerimise tugevdamisel, maksuparadiiside olemasolu vastu võitlemisel ning liigse krediidireitingutele tuginemise vähendamisel. Selleks et säilitada ambitsioonika finantsreformi hoog, tugevdatakse finantsstabiilsuse nõukogu institutsioonilisi aluseid, ressursse ja juhtimist. Tuleks analüüsida ülemaailmse finantstehingute maksu kehtestamise võimalust ja seda teemat edasi arendada;
- c) toorainehindade liigse volatiilsusega võitlemine, eelkõige suurendades tooraineturgude läbipaistvust ja parandades tuletisinstrumentide turgude toimimist ja reguleerimist; G20 toiduhindade volatiilsuse ja põllumajanduse tegevuskava on oluline samm toiduga kindlustatuse väljakutsele rahvusvaheliselt koordineeritud reageerimise suunas;
- d) maailmamajanduse elavnemise ning jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamine, toetades aktiivset WTO läbirääkimiste ajakava, sealhulgas vähim arenenud riikide puhul, ning rakendades täielikult G20 arengukava konkreetsete meetmete võtmisega; samuti tuleb edendada globaliseerumise sotsiaalset mõõdet;
- e) rahvusvahelise kaubanduse liberaliseerimise edendamine ning protektsionismile vastu tegutsemine, eelkõige leppides kokku usaldusväärse kava, mis on aluseks Doha arenguvoorule lõpuleviimisele, ning kaaludes innovaatilisi lähenemisviise mitmepoolse kaubandussüsteemi tugevdamiseks;
- f) kliimamuutustega võitlemine, kasutades kliimamuutustega võitlemise rahastamiseks erinevaid allikaid.

III. KLIIMAMUUTUSED

13. Euroopa Ülemkogu kinnitab nõukogu 4. ja 10. oktoobri 2011. aasta järeldused, milles esitatakse ELi üksikasjalik seisukoht Durbani kliimamuutuste konverentsiks. Seisukohas toonitatakse, et suurte eesmärkidega rahvusvaheline kord kliimamuutustega võitlemiseks on väga oluline, kui me soovime saavutada kokkulepitud eesmärgi, milleks on hoida ülemaailmse temperatuuri tõus alla 2 °C. Euroopa Liit teeb tööd selle nimel, et jõuda Durbani konverentsil tugeva ja tasakaalustatud tulemuseni, tuginedes eelmisel aastal Cancúnis kokkulepitule. Kiiresti tuleb leppida kokku laiaulatusliku õiguslikult siduva raamistikuni viivas protsessis ja kindlas ajakavas, tagades ülemaailmse osalemise, sealhulgas oluliste majandusjõudude osalemise. Euroopa Ülemkogu kinnitab, et Euroopa Liit on valmis Kyoto protokolliga kohaseks teiseks kohustusperioodiks osana üleminekust sellisele raamistikule, nagu on esitatud nõukogu 10. oktoobri 2011. aasta dokumendis.
14. Euroopa Ülemkogu tunnustab ÜRO peasekretäri loodud kõrgetasemelise ülemaailmse säästva arengu rühma käimasolevat tööd, mille eesmärk on leida uusi tulemuslikke viise ülemaailmse säästva arengu edendamiseks.

IV. VÄLISPOLIITIKA

15. Euroopa on jätkuvalt pühendunud oma lõunanaabruse demokraatlikuks muutumise toetamisele Euroopa naabruspoliitika kaudu. Üleminek demokraatiale ja majanduslik areng kogu piirkonnas on endiselt oluline demokraatia kehtestamiseks, mille käigus tuleb täielikult järgida õigusriigi põhimõtet ning austada inim- ja kodanikuõigusi. Konkreetsete projektide kiire käivitamine Vahemere Liidu raames saab sellele protsessile palju kaasa aidata.
16. Muammar Gaddafi surm tähistab lõppu despotismi- ja repressiooniajastule, mille tõttu Liibüa rahvas on liiga kaua kannatanud. Täna võib Liibüa pöörata oma ajaloos uue lehekülje, püüelda rahvusliku leppimise poole ja vaadata lootusrikkalt uude demokraatlikku tulevikku.

Euroopa Ülemkogu tunnustab **Liibüa** rahva julgust ja otsustavust. Ülemkogu jääb ootama kaasava ja laiapõhjalise valitsuse moodustamist, kõiki Liibüa elanikke kaasava demokraatliku, rahumeelse ja läbipaistva üleminekuprotsessi käivitumist ning vabade ja õiglaste valimiste ettevalmistamist vastavalt rahvusliku üleminekunõukogu põhiseaduslikule deklaratsioonile. Ülemkogu kinnitab Euroopa Liidu pühendumust toetada demokraatliku Liibüa tekkimist. Euroopa Ülemkogu kordab oma toetust demokraatlikule, pluralistlikule ja stabiilsele **Egiptusele** kui ELi olulisele partnerile. Ajutistel võimudel on otsustava tähtsusega ülesanne korraldada esimesed demokraatlikud ja läbipaistvad valimised, tagades samal ajal avaliku korra inimõigusi austaval viisil. Euroopa Ülemkogu on mures hiljutiste traagiliste kokkupõrgete pärast Egiptuses ning rõhutab, kui tähtis on edendada ja kaitsta usu- ja veendumusvabadust, sealhulgas kaitsta usuvähemusi kui iga demokraatliku ühiskonna olulist osa. Euroopa Ülemkogu tervitab täna esimeste vabade valimiste läbiviimist **Tuneesias**. Euroopa Liit toetab uusi võime nende jõupingutustes demokratiseerimise ja jätkusuutliku majandusarengu edendamisel, sealhulgas ELi-Tuneesia rakkerühma kaudu.

17. Euroopa Ülemkogu kiidab täielikult heaks nõukogu järeldused **Süüria** kohta, mis võeti vastu 10. oktoobril. Süüria rahvas peab saama otsustada oma riigi tuleviku üle ilma repressioonide kartmata. Euroopa Ülemkogu tervitab poliitilise opositsiooni jõupingutusi ühtse platvormi loomiseks. Süüria rahvusnõukogu loomine on positiivne samm edasi. Ülemkogu on endiselt tõsiselt mures praeguse olukorra pärast Süürias ja rõhutab oma kindlat toetust Süüria rahvale, kes väljendab oma õiguspäraseid püüdlusi elada vabaduses ja väärikalt. Ülemkogu mõistab kõige karmimalt hukka Süüria režiimi jätkuvad jõhkrad repressioonid oma elanikkonna vastu ja laialdase inimõiguste rikkumise. President Assad peab astuma kõrvale, et Süürias saaks alata poliitiline üleminekuprotsess. EL on otsustanud kehtestada piiravad meetmed, mis ei ole suunatud tsiviilelanike vastu, vaid vägivaldsete repressioonide eest vastutajate või nendega seotud isikute vastu ning nende vastu, kes režiimi toetavad või sellest kasu saavad. EL kehtestab režiimi suhtes täiendavaid ja ulatuslikumaid meetmeid, seni kuni jätkub tsiviilelanikkonna represseerimine. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki ÜRO Julgeolekunõukogu liikmeid tungivalt üles täitma oma kohustusi seoses olukorraga Süürias.

18. Euroopa Ülemkogu kiidab heaks **Iraani** vastu suunatud ELi piiravate meetmete karmistamise vastusena Iraanis toimuvale lubamatule inimõiguste rikkumisele ning piiravate meetmete kehtestamise viie isiku suhtes pärast ebaõnnestunud katset mõrvata Saudi Araabia Kuningriigi suursaadik Ameerika Ühendriikides. Ülemkogu kutsub Iraani tungivalt üles täitma kõiki rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi. Ülemkogu on jätkuvalt mures Iraani tuuma- ja raketiprogrammi laiendamise pärast, millega rikutakse ÜRO Julgeolekunõukogu ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) resolutsioone, samuti IAEAg tehtava koostöö puudumise pärast lahendamata küsimustes, mille hulka kuulub ka asjaolu, et Iraani tuumaprogrammil võib olla sõjaline mõõde.

Me kutsume Iraani tungivalt üles alustama konstruktiivseid ja sisulisi kõnelusi E 3+3 raames sellisel viisil, et jõuda tuumaküsimuses tervikliku, läbirääkimistel põhineva, pikaajalise lahenduseni, vältimaks võimalikke täiendavaid piiravaid meetmeid. Samal ajal kutsub Euroopa Ülemkogu välisasjade nõukogu üles valmistama ette uued piiravad meetmed, mille üle otsustatakse ja mida rakendatakse sobival hetkel, juhul kui Iraan ei tee jätkuvalt tegelikku koostööd ega täida oma kohustusi. Ülemkogu kinnitab kõrge esindaja 21. septembri avalduse. Ülemkogu kordab Euroopa Liidu kohustust püüda leida sellele küsimusele diplomaatiline lahendus.

19. Euroopa Ülemkogu tervitab **idapartnerluse** teise tippkohtumise toimumist 29.–30. septembril Varssavis ning tervitab kõrge esindaja ja Euroopa Komisjoni kavatsust esitada ettepanek teekaardi kohta, milles loetletakse eesmärgid, instrumendid ja meetmed, pidades silmas 2013. aasta teisel poolel toimuvat idapartnerluse järgmist tippkohtumist. Partnerlusega hõlmatud riikide ELiga poliitilise assotsieerumise ja majandusliku integreerumise kiirus ja ulatus sõltub sellest, kuidas nad peavad kinni demokraatia ja õigusriigi põhimõtetest, mis on partnerluse aluseks.

EUROOPA ÜLEMKOGU AVALDUS

Euroopa Ülemkogu tervitab suure rahuloluga 20. oktoobril tehtud avaldust ETA terroristliku tegevuse lõpetamise kohta. See on kahtlemata demokraatia ja vabaduse võit Hispaanias ja kogu liidus ning Euroopa Ülemkogu soovib sellega seoses väljendada oma tunnustust valitsusele, poliitilistele parteidele, julgeolekujõududele, õiguskaitseasutustele ja kogu Hispaania ühiskonnale nende meelekindluse ja otsustavuse eest pikaajalises terroristliku vägivalla vastases võitluses. Tunnustust väärib ka hindamatu väärtusega Euroopa koostöö ja üles näidatud solidaarsus, mille eest väärib erilist tänu Prantsusmaa rahvas ja valitsus. Samuti hoiame alles mälestust selle vägivalla ohvritest – mälestust, mis peab kestma, et selline vägivald, mis ei oleks tohtinud kunagi aset leida, iial ei korduks.
